

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvu: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

Dr. Fran Ogrin:

Ob zatonu leta

Borba in tekma na vse strani. Med poedinci, skupinami, narodi in državami. Tekmovanje je sicer potrebno, ker brez njega ni napredovanja, toda le pošteno, plemenito tekmovalje, med tem ko prinaša tekma na egoistični in nemoralni osnovi le škodo in vznemirjanje duhov. Razvije se v borbo, ne za načela, marveč za obvladavanje, uveljavljanje.

Taki borbi ni namen splošni predek v političnem in gospodarsko-kulturnem pogledu, ampak dosega materialnih koristi, časti in slave za posameznike in cele skupine. Taka ambicioznost ne izbira sredstev in ne okleva, četudi zasekava rane in povzroča škodo in bolečine ali posredno morda tudi smrtne žrtve.

Prijateljstvo, človekoljubnost, obzirnost in socialna pravičnost so redke čednosti. Vse se peha samo za svoj gmotni in osebni dobrobit, odbijajoč neizprosno s poti resnične in namišljene protivnike. To in gospodarska kriza ustvarja rastoče pomanjkanje in brezposelnost. Tega zla z nezadostnimi današnjimi sredstvi javnih korporacij in človekoljubnih drutev ni mogoče odpraviti. Zato se prizadeti sloji ne morejo baš ogrevati za današnjo človeško družbo in niso ravno polni hvale o veljavnem gospodarsko-socialnem redu. Treba bo pravočasnega duhovnega preobraženja v družbi, treba važnih gospodarskih in socialnih reform, da se napelje zopet človeško vrenje in hotenje v prave tokove, koristne za občestvo. Kmet postani zopet zadovoljen gospodar na svoji grudi, a obrtnik, delavec, nameščenec v svojem poklicu, med vsemi zavladaj pa boljše soglasje!

Pa narodi in države? Koliko boja, koliko tekmovalja je med njimi! Vsak si hoče zavarovati svojo zemljo in svojo interesno sfero pod božjim soncem, nekaj upravičeno in z lastno močjo, še več pa na stroške in račun tujih narodov in držav.

Decemberski dnevi tečejo, Božiček se niža, bliža, troseč mir in blaženstvo na nespokojni svet, na ves človeški vrvež. V božični zimski noči bo stopil v bajne cerkvene hrame, pogledal skozi okna naših razsvetljenih domov in nam utešil uboge duše. In za nekaj dni in noči bo — mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje...

Leto se nagiba k zatonu, v nepopravljivo večnost. Trgovci, industrijci,

nameščenec, delavec, kmet, vsi se poglabljajo v razmišljanja, delajo zaključke in načrte za bodočnost, pričakujoč izboljšanja svojega položaja, zdravja in sreče.

«Dum spiramus, speramus.» Dokler dihamo, upamo. To vzdržuje ljudi, jim vžiga pogum. Človeštvo samo je svoje sreče kovač. Narodi bodo prišli vsaj deloma iz vsega labirinta križajev, čim se bodo pretolkli preko mednarodne gnilebe in egoizma do osnovne meddržavne morale, pravičnosti in poštenosti.

Ista teza velja v malem za družabne in razredne odnose v državi. Mlada je še, pa moramo zato pohiteti v složnosti in vzajemnosti k delu, na gospodarskem in kulturnem polju ter k potrebnim reformam: ukreniti je polagoma, da bomo svoje zemске zaklade (rude in vodne sile) sami izrabljali namesto tujcev; poživeti je cirkulacijo denarja in poslovanje denarnih zavodov, da bo imelo ljudstvo zopet zaupanje vanje; za trajno je treba zavarovati avtoriteto oblasti v njih zakonitem in odgovornem delu, da ne trpi vera vanje; tudi bo čimprej tako izgrajiti notranje-politično ureditev, da bodo res »Slovenec, Srb, Hrvat za uvijek brat i brat.«

Kaj pa mi državni nameščenci kot stan? Tudi mi bi lahko stresli celo košaro želja: staro-upokojence je prevesti na dinarske pokojnine; upokojencem je plačevati prejemke redno in točno, dajo naj se jim trajne železniške legitimacije, odpravi naj se kuluk; novelirati je neugodne določbe uradniškega zakona, zlasti pa predpis, da prične državni nameščenec ob napredovanju uživati nove prejemke šele po 13. mesecih (v 13. mesecu napravi namreč povišek še ovinek skozi penzijski fond); predvsem pa: Redukcij in še česa, nas obvarujte, oblastniki in nebesa!

In poedini zemljani? Naša sreča in položaj sta odvisna od splošnega stanja. Vsi gledamo nazaj in naprej v novo leto, premišljujemo, snujemo. Zopet bo zatonilo leto v brezdanjem morju, in da ni današnji čas tako zelo realističen, bi nam bilo kar milo ob ponovnem spoznanju, da »le mladost se moja nikdar več ne vrne...« — Pa kdo bi mogel zaokreniti narave tok! Na novo delo, nove težave! A domovini in vsem — bodi srečno novo leto!

L. A.:

Malo bilance

Spet je leto pri kraju in prav je, da se še enkrat ozremo nazaj in pregledamo bilanco minulih dvanajstih mesecev. Spoznanje napak in neuspehov nas more za bodočnost naučiti marsikaj koristnega.

Za nas državne uslužbence in upokojence leto 1935 ni bilo ugodno. Pri neslo nam ni prav nič dobrega, odneslo pa ni bremen. Kot edinemu stanu so nam ostale obremenitve kot n. pr. kuluk, ki jih drugi stanovi ne poznajo več. Naše nabavljalne zadrage so izgubile davčno prostost, vozne ugodnosti, katere jim jamči zakon, pa niso bile dovoljene. Navzlic neštetim obljubam si upokojenci niso mogli izposlovati niti večjih stalnih vozniških ugodnosti. Rigorozno izvajanje uradniškega zakona je v mnogih ozirih močno utesnilo pravice drž. uslužbencev, zlasti je pa praktično izvajanje predpisov o draginjskih dokladah obseg istih v številnih primerih hudo omejilo.

Najhuje je pa zadela vse, aktivne in upokojene, nedavna redukcija osebnih in rodbinskih doklad. Zlasti dru-

žine z otroki in take, kjer sta zaposlena oba zakonca, so bile hudo prizadete, pa tudi nižji uslužbenci brez izjeme so zaradi znižanja prejemkov v obupnem položaju. Splošni nivo naših prejemkov je v zadnjih štirih letih tako padel, da se že bližamo časom po vojni, ko je državno uslužbenstvo v gmotnem pogledu padlo najgloblje. In pri vsem tem cene najpotrebnejših predmetov: živil, obleke in obutve, stalno naraščajo, stanovanjske najemnine so pa ostale na svoji, po veliki večini skrajno pretirani višini. Pri današnjih prejemkih drž. nameščenstva najemnine absolutno niso več znosne.

Državno uslužbenstvo se sicer zaveda nujnosti in splošnih gospodarskih razlogov, ki so povzročili stisko, v kateri se nahaja ves svet in z njim tudi naša država. Zavedajo se, da je treba varčevati v državni upravi, toda prepričani so, da je treba tudi v tem uvidevnosti in prave mere, ker sicer niti najboljše mišljeni ukrepi ne bodo mogli doseči svojega namena in izboljšati splošnega položaja. Z znižano kupno

močjo tolikšnega števila konzumentov je nujno zvezana gospodarska škoda za enako ali še večje število pripadnikov drugih stanov, ki so kot producenti ali posredniki usodno povezani z gmotnim položajem drž. uslužbenstva. To je pa izročeno dejanskemu pomanjkanju.

Spričo naraščajoče revščine ni čuda, da se v malodušnih poraj apatija in brezbriznost. Pojavlja se kot znak protesta odpor proti lastnim stanovskim organizacijam, strokovnim, kulturnim in gospodarskim, kakor da so one zakrivila ali vsaj povzročile vso to stisko. Namesto, da bi se jih še trdneje oklenili, jim nezadovoljni člani izpodkopujejo temelje. Seveda ti maloverni tovariši ne razmišljajo, kaj bi bilo potem, če bi teh organizacij ne bilo več, gotovo si niso skušali niti predstaviti, kakšen bi neki bil naš položaj, če bi jih že doslej ne bilo.

Toda ni samo gmotna kriza, ki vodi v nebriznost tudi že najagilnejše stanovske delavce in organizatorje, razlogi so še drugod. V celotnem gledanju na vprašanje stanovske solidarnosti je občutiti veliko izpremembo, zlasti pri mlajših tovariših. Prejšnja gorečnost za strokovno in stanovsko delo pojema, idealizma je zmerom manj, vere v uspeh in veselja do dela skoro ne najde več. Prej je vsak mladi pripravnik (ki ni bil gmotno nič bolje situiran, saj so bile početne plače tudi v prejšnjih časih zelo nizke, v mnogih službah je bilo pa treba cela leta služiti brez plače) sam takoj stopil v svojo organizacijo, ker je smatral to kot samo po sebi umevno stanovsko dolžnost in častno pravico.

Danes so taki mladi uradniki bele vrane. Zahtevajo sicer od starejših tovarišev kolegijalnost, upoštevanje in vso mogočo podporo, ne kažejo pa nobenega smisla za splošnost, ne zanimanja za skupne stanovske težnje in tudi ne pristopajo k organizacijam. Taki nerazumljivi pojavi netovariške miselnosti se pojavljajo v vseh strokah, ponekod bolj, ponekod manj. Isti pojav je opaziti v raznih naših humanitarnih ustanovah, pogrebniških skladih itd. Mladina, ki je rasla v najbolj odurni materialistični dobi, ne pozna iz

lastnega opazovanja nesebičnega in idealnega dela in borb starejših za svoj stan in svojo stroko. Če bo ta površna miselnost, ki smatra, da je mogoče neki določeni družabni skupnosti priboriti in ohraniti si ugodne eksistenčne pogoje brez prizadevanja in brez sodelovanja vseh članov te enote, zmagala, bo gorje organizacijam in vsemu našemu stanu sploh.

Tudi uprava našega lista bi vedela povedati isto. Med naročniki so skoro izključno samo starejši državni uslužbenci, zelo veliko tudi takih, ki so naročeni nanj že od začetka. Mladih uslužbencev je malo, čeprav bi ravno zanje moralo biti točno poznanje zamotanih in mnogokrat nejasnih zakonov največjega pomena. Ni več med njimi zanimanja za stan kot celoto, ne zavesti, da more le-ta doseči uspehe samo kot skupnost, kjer poedinci niso nič. Vsakdo bi hotel žeti, kjer ni sej. Če se te žalostne razmere kmalu ne izboljšajo, nam bodočnost ne obeta nič dobrega.

Dokler bodo pa ostali še stari, zvesti tovariši, ki so pomagali list ustanoviti, in ki ga že leta in leta naročajo, podpirajo in širijo, nas ni strah bodočnosti. Dokler nam ostane zvesta »stara garda«, nas ne more oplatišiti tudi noben poskus cepljenja sil, kakor nas ne bo pokopala redukcija plač. Prepričani smo namreč, da bo zmagala v ogromni večini naših naročnikov uvidevnost in spoznanje, da jim je list potreben. — Upajmo pa, da tudi mlajši tovariši še pravočasno spoznajo koristnost in nujnost neodvisnega skupnega glasila in se ga oklenejo vsaj v zadnjem trenutku.

Sedemnajst let dela in truda, pa tudi — z mirno vestjo lahko rečemo — uspehov je za nami. Sedemnajst let je »Naš Glas« zastopal interese aktivnega in upokojenega državnega uslužbenca vseh panog in kategorij. Opravljal je to nalogo dosledno, vestno in odločno. Zato smatra, da si je s svojim dosedanjim delom zaslužil zvestobo naročnikov. In s to vero v razsodnost in zvestobo naročnikov stopa v osemnajsti letnik, ki naj bi poročal o lepših in prijetnejših dogodkih, kot lanski.

R. P.:

Neenakosti v uredbi o dokladah upokojencev

V uredbi o osebni in rodbinski dokladi drž. upokojencev z dne 19. septembra t. l. se prvokrat delijo osebni upokojenci s prejemki po uradn. zakonu iz l. 1923. v dva oddelka, in sicer v take, ki so upokojeni z manj kot 20 leti službe, in v take z več kot 20 službenimi leti (taki z 20 leti službe so izpuščeni). Za upokojence I. oddelka so doklade mnogo nižje od onih II. oddelka. V naslednjem bo vseskozi govor o I. krajevnem draginjskem razredu. Kot primer naj navedemo I. skupino II. kat.; za upokojence iz tega položaja znaša v II. oddelku postavka doklade Din 880, za take I. oddelka 580, torej Din 300 manj. Ako primerjamo ti dve postavki z ono enotno po prejšnji uredbi iz l. 1923., ki je znašala Din 1020, vidimo, da je sedanja postavka I. oddelka znižana za Din 440, ona II. oddelka pa samo za Din 140, po tem takem je ta višja za Din 300. Pri tem je takoj pripomniti, da dobijo upokojenci od teh postavk le odstotke po službenih letih, tako imajo upokojenci I. oddelka tudi nižje odstotke in dobivajo zbog tega spet manj.

Da doženemo končni efekt te delitve, vzemimo kot konkretni primer upokojenega uradnika 2. skupine II. kat. s 15 leti službe (sredina med 10. in 20 leti). Njegova osnovna plača je

bila ob upokojitvi 5880 Din (5. stopnja), položajna plača 4800 Din, stanarina 1125 Din (od Din 1500 kot neporočen le 75%), vsega skupaj letno 11.805 Din. Od tega dobiva kot pokojnino vendar le 60%, t. j. letno 7083 Din ali mesečno Din 590.25. Od doklade 640 Din prejema tudi le 60%, t. j. 384 Din; ako prištejemo to k pokojnini kot taki, dobimo znesek 974.25. Od te vsote je odšteti Din 50.75 kot obvezni prispevek, v pokojninski sklad (ki se protizakonito odmerja tudi od stanarine), ostane končno Din 923.50 na mesec (odtegljaji za uslužbenske davke itd., kar zadene tudi druge, pri tem niso upoštevani). Ta vsota je tako nizka, da je treba iskati primero z dohodki tako zvanih staroupokojencev, ki so tudi deljeni v dva taka oddelka. Pri teh se oziroma na najnižjo postavko I. drag. razreda II. oddelka (uradniki do 20 let službe); tu vidimo, da je določena postavka z 980 Din, ki ostane takemu upok. uradniku cela, ker v tem pogledu niso predvideni odstotki. Ta znesek dobiva torej že tudi tak upokojenec, ki ima samo 10 službenih let in prejema po dokazanem samo na dokladi Din 56.50 več nego po uradn. zakonu iz leta 1923. upokojeni uradnik 2. skup. II. kat. s 15 leti službe s penzijo kot tako in draginjsko dokla-

do vred. Ako pa sta obadva upokojenec oženjena, dobiva staroupokojenec še za ženo 120 Din več, kajti za upokojence po zakonu iz l. 1923. ta doklada ni predvidena; v tem primeru ima staroupokojenec samo na dokladah mesečno Din 176.50 več kot upokojenec po ur. zakonu iz l. 1923. vsega skupaj, i s penzijo. Približno enako razmerje je celo pri uradniku, ki je služil 17½ leta, a je bil upokojen v prvih treh letih po izidu ur. zakona iz l. 1923. (čl. 239.); to pa zaradi tega, ker je bil upokojen sicer po prejemkih tega zakona, a po prejšnjih pravilih in dobiva zato le 60% svojih zadnjih prejemkov kot pokojnino.

Razume se, da smo vzeli primero s staroupokojenci le zgolj zavoljo tega, ker so imeli ti, kakor obče znano, do slej najnižje prejemke, in hočemo samo številčno dokazati, da so po novi uredbi upokojenci po zakonu iz l. 1923. daleko padli pod prejemke staroupokojencev, kar je vsekakor očitno velika krivica. Kadar se kaj novega odreja, je treba pač računati in primerjati, da ne nastanejo anomalije, ki povzročajo prizadetim veliko škodo. Zbog tega nastala mizerna eksistenca je tem težja, ker imajo omenjeni prizadeti po zak. iz l. 1923. po večini srednješolsko izobrazbo (z zrelostnim izpitom) in so se šteli v aktivni službi tudi že med višje uradnike.

Obreke kemično čistil, barva, plislra in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Morda bi si pa kdo mislil, da so prizadeti sami napačno ravnali, ko so stopili tako zgodaj, pred dovršenimi 20 leti službe, v pokoj, toda to nikakor ni točno. Po zakonu more uslužbenec sam zahtevati upokojitev le tedaj, če je dovršil določeno število let, da mu gre popolna pokojnina. Pred tem časom pa sme biti v glavnem le upokojen, ako je postal zaradi duševne ali telesne bolezni trajno nesposoben za službo, kar mora ugotoviti komisija treh drž. zdravnikov. Taki upokojenci torej niso prostovoljno predčasno stopili v pokoj, marveč zbog bolezni, zato tudi niso kaj prida sposobni za privatne službe. Sicer pa ne smatramo za prav nič umestno, siliti upokojence s tako reduciranimi prejemki v privatne službe, ko je v izobilju brezposelnih, ki leta in leta težko čakajo na kakšen zaslužek. Končno pa gre v bistvu za to, da dobiva vsak to, kar mu po pravici pripada, in če se že morajo doprinasati žrtve, morajo biti te sorazmerno pravično razdeljene, ne pa tako, da se ti-

stim, ki imajo itak pičle dohodke, naložijo največja bremena.

Se bolj drastičen, kakor prejšnji primer upokojenca 2. skup. I. kat., je primer njegove event. vdove, kajti njej pritiče kot pokojnina le polovica moževe pokojnine, torej od 7083 Din na leto samo Din 3541.50 na leto, ali mesečno Din 295.13. Ako prištejemo k temu doklado 384 Din, dobimo vsoto Din 679.13 vsega skupaj mesečno, torej za dobrih 300 Din manj kot prejema vdova po prej. označenem staroupokojencu samo na dokladi, njej gre namreč popolna doklada 980 Din mesečno.

Naročajte „Naš glas“!

Edino samostojno in neodvisno naše skupno glasilo! V slogi je moč!

Skromno je bilo predlagano, naj se izenačijo vsi upokojenci po zakonu iz l. 1923. na postavke II. oddelka, kakor so bile prej za vse enake postavke, ne glede na službena leta, saj dobivajo ti z manj leti itak nižje odstotke. Da je ta prošnja res skromna, dokazuje primer upokojenca 2. skup. II. kat., ki ima penzije mesečno Din 590.25. Ako prištejemo k temu znesku 60% od doklade 880 Din, torej 528 Din, dobimo vsoto Din 1118.25. Od tega je odšteti Din 50.75 za pokojninski sklad, tako ostane Din 1067.50 (pri čemer niso računani drugi odbitki). Ta mesečni prejemek se jedva približuje prejemkom staroupokojenca, je pa še vedno manjši zlasti znatno, če sta oba oženjena.

Ni nam znano, čemu je pripisovati, da se take neskladnosti v izdanih izpremembah in dopolnitvah uredbe o dokladah niso odstranile, skrajno potrebno pa je, kar mora vsakdo priznati, da se to brez odlaganja zgodi. Prav v tej zadevi je dolžnost vseh stanovskih društev, da napno vse sile v doseg tega smotra in ne odnehajo, dokler se toli utemeljeni predstavi ne ugodijo. Ne dvomimo, da ne bi storil vsega, kar mu je mogoče, tudi naš marljivi poslanec g. dr. Riko Fux, in da ga bodo pri tem podpirali tudi drugi uvidelni poslanci. Z združenimi močmi se pač mora doseči pravica, ki bi bila sicer že sama po sebi umevna.

Nabavne in prevzemne komisije I. Po zakonu o drž. računovodstvu iz leta 1910.

(Dalje.)

b) Prevzemna komisija.

Ko je dobavitelj izvršil dobavo, določi oblastvo ali organ, ki je odredil nabavo materiala odnosno oddajo dela, komisijo, katera naj ugotovi količino in kvaliteto dobavljenega blaga ali izvršenega dela (na podlagi pisмениh pogojev in eventualnih obrazcev) ter določi obveznost države nasproti dobavitelju, t. j. končno svoto dolga.

Akt, s katerim se natančno ugotavlja znesek državnega dolga, se imenuje konstatacija in likvidacija, ki je glavni predpogoj za izplačilo obveznosti. Komisija pa, ki je opravila poverjeni ji prednji posel, se naziva prevzemna komisija.

Na račun, ki ga je po izvršenju dobavi predložil dobavitelj zaradi likvidacije, napiše prevzemna komisija sledečo konstatacijo: da se je izvršila nabava, navedena v tem računu, po najugodnejši ceni za državno blagajno, po nakazovalčevi odločbi z dne št., da se je pravilno prevzela in vpisala v knjigo potrošnega materiala ali inventarja na strani . . . pod tekočo št. . . in da se je izročila vpričo nas oskrbniku materiala dne potrjujejo in overjajo člani komisije: 1., 2., 3.

Člani komisije morajo označiti poleg svojega podpisa tudi svoje zvanje (tajnik, inspektor itd.).

Če bi glede kvalitete in solidnosti dobavljenega blaga in opravljenega dela utegnil nastati spor med dobaviteljem in erarjem, se sme vsaka nezadovoljna pogodbenca stranka poslužiti veščaka (izvedenca) glede zavrjene dobave in neprevzetega dela. V ta namen je določen rok 15 dni, računajoč od dneva, ko je postal izvršen odlok pristojnega oblastva za razpravo spornih vprašanj. V tem primeru si izbere vsaka pogodbenca stranka po enega strokovnjaka, ta dva pa se zedinata na tretjega strokovnjaka kot predsednika komisije. Odločba te strokovne komi-

sije, je obvezna za oba pogodbenika. Člani strokovne komisije so odgovorni kazensko in gmotno za škodo, ki bi nastala za državo vsled njihove odločbe. Strokovna komisija sestavi pisмено poročilo in ga predloži hkrati z zapisnikom o poteku svojega poslovanja, pristojnemu oblastvu. Stroške strokovne komisije nosi tista pogodbenca stranka, v katere škodo se glasi odločba strokovne komisije.

Prevzemna komisija, ki prevzema stavbna dela, izvršena od podjetnika, dobavitelja ali upravitelja režijskih del, se imenuje kolavdacijska komisija. Odredi jo oblastvo, ki je dovolilo izvršitev nabave. Kolavdacijska komisija sestoji praviloma iz 3 članov: 1. en inženjer — strokovnjak, kot delegat oblastva, ki odreja komisijo, 2. en inženjer kot delegat stavbne ustanove, ki na njenem ozemlju leži objekt, 3. en ali več predstavnikov urada, ustanove ali interesentov, ki se jim po izvršenju kolavdaciji izroči stavbni objekt v nadaljnje vzdrževanje ali upravljanje. Pri delih in nabavah do 100.000 Din, sme določiti pristojno oblastvo samo 2 člana v kolavdacijsko komisijo, katerih eden mora biti kot delegat drž. oblastva inženjer — strokovnjak, drugi pa je predstavnik ustanove ali osebe, ki se ji po izvršenju kolavdaciji izroči objekt v oskrbovanje.

Kadar pa gre za dela, katerih vrednost ne presega vsote 50.000 Din, more kolavdacijsko komisijo tvoriti en sam član, ki pa mora biti strokovnjak.

Ko podjetnik oz. dobavitelj popolnoma dovrši poverjeno mu delo, vložijo predpisno taksirano prošnjo za sestavo kolavdacijske komisije nadzornemu inženjerju, ki jo predloži s svojim mnenjem pristojnemu oblastvu.

Upravitelj režijskih del zaprosi takoj, ko je z delom gotov, s pismeno vlogo pri pristojnem oblastvu za kolavdacijsko komisijo.

(Dalje prih.)

Za zakonsko varstvo najemnikov!

Predsednik Zveze društev stanovanjskih najemnikov v naši državi, prof. Marin Katunarić iz Splita, je sklical za 5. januarja 1936 konferenco vseh stanovanjskih društev v Jugoslaviji. Konferenca se bo vršila v Zagrebu, Berislavičeva ulica št. 19. Poleg predstav-

nikov stanovanjskih najemnikov je povabil na to konferenco tudi predstavnike zagrebških stanovanjskih združenj. Na sestanku se bo razpravljalo o stanovanjskih vprašanjih, v prvi vrsti o višini stanovanjskih najemnin v zvezi s sedanjimi pridobitnimi razmerami ši-

Nath. Ash:

Popotna prigoda

Take življenjske nazore je pač imel Bill: če človek nima denarja in ne ve, kdaj ga bo dobil, potem naj gre rajši v dober, kot v slab hotel. Če pride denar, si bil vsaj dobro spravljen, če ga pa ni od nikoder — no, potem je pač v vsakem primeru zapor neprijeten. Zlasti na Francoskem in še prav posebno za Amerikanca.

In tako se je zgodilo, da sva na najinem potovanju med dopustom zaigrala ves denar in obsedela na suhem. In zato sva si pred kolodvorom v Carcassonneu izbrala najodličnejši hotelski avtobus, na katerem je stalo na veliki tabli: Hôtel de la Cité, na majhni tablici pa: English spoken. Uniformirani šofer naju je nezaupljivo pogledal in ni hotel odpreti vrat. Sklenila sva, da ne znava francosko in da pridejo kovčki za nama. Obrila se nisva zato, ker takim malenkostim ne pripisujeva pomena, klobukov pa ne nosiva, ker to v Ameriki ni več navada.

Na vse zadnje nama je možak le odprl vrata in vstopila sva.

Tako sva torej sedela v Carcassonneu, oba skupaj s 15 centimi v žepih in se peljala z najlepšim avtobusom v najboljši mestni hotel. Bil sem živčen, bil sem hudo živčen.

Bil očitno prav nič. Z užitkom je opazoval starinsko mesto in se nasmihal dvema mladima Američankama, ki sta sedeli spredaj v vozu in krčevito držali svoji torbici. Nato je vstopila še ameriška dvojica, dobro rejen gospod s hčerko. Bila je zelo lepa, toda prav tedaj se nisem nič kaj zanimal za take stvari. Bill se je tudi nji nasmehnil, toda oče je zagodrnjal nejevoljno — »Sumljiva svojati!« ali nekaj sličnega. — In razen naju ni bilo daleč naokoli nikogar, ki bi mu mogla sicer veljati ta opazka. Postalo mi je še slabše pri duši. Medtem se je začel voz pomikati. V jeziku,

ki ga je smatral za angleščino, je vodnik razlagal lepote mesta. Carcassonne je čudežen, je razlagal, povsod naokoli so govorili: Oglej si Carcassonne, potem lahko umreš! Prav isto sem občutil tudi jaz.

Amerikanec je dejal hčerki: »Avtobus je dober, Gussie, toda na tem zaniknem tlaku ne bo dolgo zdržal.«

»O, bo že zdržal, se je vteknil vmes Bill, ne da bi ga bil kdo kaj vprašal.

Gospod je bil užaljen: »Mladi mož, sam sem avtomobilski fabrikant in se razumem na svoj posel.«

Bill je obmolnil. Ta poskus približanja dražestni Gussie je torej klaverno spodletel.

Avtobus je zdrdral čez pridvižni most, hitel mimo stare cerkve in končno obstal pred bršlinasto zelenimi vrati Hôtela de la Cité.

Bill je čepel na eni obeh mogočnih postelj v odlični sobi, ki so nama jo — kljub vsemu — odkazali, in je bil videti zelo nesrečen.

»Ne morem iti dol in ne morem,« je izjavil.

»No, že prav, toda jaz grem jest.«

»Ti si brez čustva, brez razumevanja. Ti si pa res pravo teslo.«

»Kaj pa ti vendar je?«

»Saj vendar ne morem tak, neobrit v jedilnico.«

»In ti hočeš biti mož?« To sem mu dejal nad vse zaničljivo. »Kako more le človek tako naglo vreči puško v koruzo. Jaz, mehka kiselica brez hrbtenjače, kakor me psuješ, jaz sem moral rešiti zadevo in razkladati hotelskemu ravnatelju pravljice, da naju ni takoj vrgel na cesto. Kaj pa ti je vendar, Bill? Ali te je pokrajina tako porazila, ali sta ti Američanki zavdali, ali pa ti na vse zadnje avtomobilski fabrikant draži živce?«

»Ne, Harry.« Čisto obupano je iztisnil te besede.

»Mar gre za Gussie?«

Globok vzdihljaj je splaval po sobi.

»Zelo brhko dekle je« sem priznal.

»Harry«, je rekel Bill. »Če zineš o nji samo še besedico, ti zmlemel kosti v kašo. Duša božja, to pot je prava! Čudovita je, sijajna!«

»Seveda,« sem navdušeno pritrdil »ker pa nisem zaljubljen, me to tudi ne more nasititi. Lačen sem in grem jest.«

»S teboj grem,« je izjavil Bill.

Opozoril sem ga, da ni obrit, in na njegovo zatrdilo od pravkar. Toda trdil je, da »jo« mora videti in da ne more delj čakati.

Jedilnica je bila prostorna, opazena in prazna. Z izrazom, polnim odlične visokosti, medtem ko sem znotraj kar trepetal, sem naročil izbrano, odlično kosilo, in najzlahtnejša vina, kar so jih imeli. Plačilni se je obnašal zelo spoštljivo.

»Harry,« je Bil preplašen zašepetal, »saj vendar veš, da nimava beliča!«

Tedaj sem podvil: »Mar sem se jaz izmislil vse to? Ti nisi rekel, da ostaniva v Perpignanu in brzojaviva v Pariz po denar? Zdej sva pač tu in stradal ne bom.«

»Tiho bodi,« je rekel Bill brez sape, »prišla je!«

Gussie je stopila v jedilnico kot kraljica z izrazom in kretnjami, kakor da jo tisoči občudovaje pogledujejo. In vse to je zapravljala za dolgočasno zijajočega natakara in zame, ki so me trle čisto drugačne skrbi — toda ni bilo zapravljeno pri Billu.

Gussie in njen oče sta sedla v najini bližini. Avtomobilski fabrikant je naročil običajno hotelsko kosilo in čisto navadno burgundsko šumeče vino. Ubožec ni imel pojma o vinu, pa saj to ni bila njegova krivda. To je odvisno od vzgoje.

Bill ni nič jedel. Zato sem pa jaz. Hotel sem se najesti za dalj časa, zakaj obhajali so me občutki, da se bo kmalu zgodilo nekaj resnega. Amerikanec je jedel mnogo in z očitno slastjo, kar mi ga je prikupilo. Razvil se je pogovor in smo se predstavili. Možu je bilo ime Tilley in je bil neizmerno bogat lastnik tovarne za avtomobile neke na srednjem ameriškem Zapadu. Govorili smo o angleških hotelih in kako da so mrzli, o francoskih in kako majhni da so,

o švicarskih in kako so dragi. Pogovarjali smo se o bikoborbah, prohibiciji in podobnem. Mladi Američanki — ime jima je bilo Wendell — sta prisedli. Zato sta pa nena doma izginila Bill in Gussie. Na zadnje smo sklenili, da igramo bridge. Iz lahko razumljivih razlogov se nisem mogel igre udeležiti. Ves besen sem odšel in vzel primerno zalogo hotelskih cigaret za v posteljo. Bill je prišel šele ob eni ponoči domov.

»Bill,« sem dejal, »tako pa to ne gre dalje. Pelješ se v najboljši hotel in nimaš počenega groša — prav. Ampak v tem položaju dvoriš dekleto, ki nič hudega ne sluti, to pa ni več prav. To je pustolovstvo! Sicer pa, kako naj se izmuzneva odtod?«

Drugo jutro sva pila kavo na ploščadi, ki je ležala nasproti mestnega ozidja. Razgled je bil sijajen, kava prav tako. Toda v meni je bilo mračno in megleno.

Gospod Tilley je prišel s hčerko in obema Američankama. Odšli smo z njimi, da si ogledamo staro mestno ozidje. Gospod Tilley je bil tako sam, ubožec, kakaj Gussie je tičala zmerom neke z Billom. Rekel sem mu, da je Bill književnik, jaz pa časnikar.

»Če bi bil jaz književnik,« je kmalu nato dejal gospod Tilley Billu, »potem bi popisal tole staro mesto za naše ljudi tam doma.«

Bill me je ošinil z besnim pogledom. Zdej so hoteli vsi vedeti, katere knjige je že napisal. Navedel sem nekaj zelo znanih, lepo zvenceh naslovov, in takoj sva zelo očitno zrasla v splošnem spoštovanju.

Zvečer so v hotelu vedeli to že vsi. Sam ravnatelj je prišel in se je opravičil. Niti slutiti ni, da ima pod svojo streho dva tako slavna pisatelja.

»Vrzi ga ven!« je zakričal Bill, »ali sem ukradel svoje živce?«

Ravnatelj ni bil prav nič razžaljen. Umetniške muhe, kajpa! Nasprotno si je izprosil čast, da sme na najino zdravje popiti z nama steklenico šampanjca. Bila sva ljudomila in sva mu to dovolila.

dvakrat ponatisniti in je izšla v 21.000 izvodih, kar je spričo občutnega znižanja uradniških prejemkov lep uspeh, ker se je število obdržalo skoro na lanske višini. Razni pisatelji in drugi kulturni delavci ogorčeno obsojajo rovarjenje proti temu vzornemu mladinskemu mesečniku.

Iz profesorske stroke. Na zborovanju profesorjev iz savske banovine, ki se je vršilo začetek novembra v Zagrebu, so zborovalci zahtevali, naj organizacija deluje v tem smislu, da se z zakonom znižajo leta službovanja za srednješolske profesorje. Prosvedno ministrstvo namerava pri-

hodnje leto upokojiti vse ravnatelje in profesorje na srednjih šolah, ki so že dosegli polna službena leta. Pri ministrstvu je namreč nad 1100 nerešenih prošelj diplomiranih filozofov za sprejem v službo. V novem načrtu zakona o srednjih šolah je pa določeno, da bodo morali diplomirani filozofi po dve leti brez plače poučevati na srednjih šolah. Protj temu so se oglasili nekateri zborovalci, da je to nemogoče zahtevati od nepremožnih kandidatov, drugi so pa izjavljali, da je bolje, če absolvirani filozofi dve leti delajo zastoj, kakor pa če morajo — kot zdaj — po tri ali štiri leta zaman čakati na službo.

Zadružne vesti

Iz ljubljanske nabavljalne zadruge. — **Nakupi.** Da se omogoči redno dobavljanje blaga na dom, prosimo člane, naj pošiljajo naročila z nakupovalno knjižico vred vsaj tri dni pred dnevom, ko želijo imeti blago dobavljeno. Posebno prosimo, da radi zmanjšanja stroškov, rajoniranja dostav in hitre postrežbe združite nakupe kolikor mogoče ter ne nabavljajte vsak predmet posebe. Blago, ki ga rabijo člani ob času naročila, se naj prevzame nepogojno osebno pred oddajo nakupovalne knjižice, ker se iste vračajo šele pri dostavitvi blaga. — **Steklenice.** Zadnji čas se je pripetilo, da oddajo člani umazane steklenice. S takim postopanjem se dogodi, da se tekočina pokvari, ali pa izgubi okus, krivda pa se meče na zadrugo. Ker je promet vedno večji, je nemogoče, da bi uslužbenec steklenice umivali, prosimo, da se oddajo čiste steklenice.

Kreditiranje blaga članom. Zveza nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev je iz-

dala pravilnik za kreditiranje blaga članom. Ta pravilnik, ki velja od 1. januarja 1933, je sestavni del zakona o zadrugah držav. uslužbencev. Po njem smejo zadruge svojim članom dobavljati živila v najvišji meri do 50% celokupnih mesečnih prejemkov, to pa samo na enomesečni rok. Manufakturo morejo dajati članom na odplačilo v zaporednih enakih šestih mesečnih obrokih. Posamezni zadrugar se ne sme zadolžiti za več, kolikor znaša vsota njegovih prejemkov za dva meseca, nikakor pa ne nad 4000 Din. Zamudnikom se morajo zaračunati 8% obresti. Kdor ima nad 4000 Din dolga, ali kdor ne odplačuje redno predpisanih obrokov, temu mora zadruga ustaviti nadaljnjo dobavo blaga, dokler že prejetega ne plača. V vsakem primeru se pa mora dolg zavarovati z zagnambo na službene prejemke. Zadrugam, ki bi se ne ravnale po tem pravilniku, more Zveza vsak čas odpovedati poslovni kredit in jih celo izključiti.

Zdravstvo

Branje pri vožnji in hoji je našim očem škodljivo; kdor redno v vagonu bere, naj bo sčasoma pripravljen na motenja vida.

Število rdečih krvnih teles znaša pri odraslem človeku 25 do 30 bilijonov. Pomisli, kaj je to!

Če imamo ustnice počene, si jih namažimo zvečer z vazelinom ali kakaovim maslom ali s kakšno drugo pomado, kateri je pridejana borova kislina. Pri sestavi pomade pa ne smemo uporabljati parfumov, ker morejo povzročiti izpuščaje na ustnicah.

Krči v mečih. Ti krči se posebno radi pojavijo ponoči. Da se jih ubraniš, pij zvečer pol litra ali liter toplega čaja ali limonade. Če se pa krči vseeno še pojavljajo, upogni stopalo z vso močjo tako navzgor, kot da bi se hoteli prsti noge dotakniti golenice; običajno krč nato takoj preneha. V zadnjih časih se je izrekla tudi domneva, da nastopijo taki krči zmeraj le po uživanju določenih jedi, na primer sirovega masla, sira, jajec itd., v takih slučajih se moramo pač za dalj časa teh jedi vzdržati.

Pri nervoznosti priporočajo vzgajanje k miru. Prisilimo se, da obvladamo sami sebe. Miru se lahko priučimo kot vsaki drugi reči; skrbimo za to, da sledi vsakemu naporu ali vznemirjenju bogato odmerjen čas počitka. Gremo v ta namen v posteljo in dosežemo s tem, da sledi umetno prisiljenemu miru normalen mir. Dodatno sredstvo je baldrijanova tinktura, ki jo vzamemo 8 do 10 kapljic na 30 do 60 minut, toliko časa, da nastopi pomirjenje. Baldrijan ni strupen.

Počasneje ko kadimo, manjša je nikotinska vsebina kajena; ista množina nikotina se razdeli na daljši čas.

(Iz »Zdravja«, Ljubljana.)

Nove knjige

Učiteljski koledar JUU za 1936. leto, izide v založbi Jugoslov. učiteljskega združenja 1. januarja. Poleg koledarskega dela vsebuje vse poštne tarife, najnovejšo uredbo o osebnih in rodbinskih dokladah, nov učni načrt in program za osnovne šole, pravilnik o vršenju verske dolžnosti, cene prevoznih sredstev, razne statistike, podsetnik itd. Cena koledarja je določena na 12 Din. Tiskan bo v omejenem številu in se pošlje samo naročnikom proti povzetju. Ekspedicijo izvrši knjigarna Toše Jovanovića i Vujića, Beograd, Zeleni venac. Naročila sprejema Učiteljsko združenje, Beograd, Kralja Milutina 66. Zaradi manjše poštnine in olajšanja ekspedicije se priporoča, da si učiteljstvo naroča koledar v skupinah.

Listnica uredništva. Gosp. A. P. Zanimivi vaš članek objavimo po možnosti čimprej. Hvala Vam! — Gosp. Iv. Z. v M. Na žalost ne moremo objaviti. Razloge Vam pojasnimo pismeno. — Raznim naročnikom! Sami bi radi ustregli Vašim željam, pa nam žal zaradi ovir in okolnosti, ki niso odvisne od nas, ni mogoče. Prosimo uvidevnosti in umevanja. — Gosp. L. K. v K. Isto velja tudi za Vas. Zelo nam je žal, da Vašega krepkega članka ne moremo prinesiti. Ostani nam zvesti! — Vsem: več sreče v letu 1936! Ne klonimo, ne obupajmo!

Srečno novo leto 1936

želita

Knjigarna
„Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani
in podružnica v Mariboru

**Rjuhe
p r t i
brisače**
Robert Golj
Ljubljana
Šelenburgova 3

Srečno novo leto 1936

želi

Učiteljska tiskarna
v Ljubljani

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1936**

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Jakob Kavčič
parna pekarna v Ljubljani

Priporočamo trdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Srečno in veselo novo leto 1936.

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

IGLIČ FRANC, krojaški atelje
LJUBLJANA, Pražakova ulica 10

Manufakturna trgovina
FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Poravnajte
naročnino za
„NAŠ GLAS“

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO
1936**

želi vsem svojim članom

Zadruga državnih uslužbencev
za nabavo potrebščin v Ljubljani

KNJIGARNA

Ljubljana
Franciščanska 6
Telefon št. 3397

Maribor
Tyrševa ulica 44
Telefon št. 2828

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. **Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!**

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila do Din 10.000 — vsem javnim nameščencem po 8% proti zagnambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin r. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 / Telefon št. 2421

*Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!*

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, rje prosti jedilni pribor itd.